

مصوبه مهریه 110 سکه‌ای در ابهام

کارشناسان معتقدند مصوبه مجلس درباره مهریه به دلیل ابهام‌های متعدد، بعید است به قانون تبدیل شده و اجرا شود...

کارشناسان معتقدند مصوبه مجلس درباره مهریه به دلیل ابهام‌های متعدد، بعید است به قانون تبدیل شده و اجرا شود
مصوبه مهریه 110 سکه‌ای در ابهام

هرچند که مردان، پس از تلاش چند ماه گذشته مجلس، برای تعیین سقف مهریه‌ها نفس راحتی کشیدند و هراس زندان را از دل بیرون کردند اما ابهامات این طرح به اندازه‌ای است که حتی مجلسیان نیز امیدوار به تصویب آن در شورای نگهبان نیستند.

ماه‌های پایانی سال 90 نیره اخوان، نماینده مجلس شورای اسلامی طرحی را به صحن علنی آورد که بر مبنای آن زنان از این پس می‌باید مهریه‌ای تا سقف 110 سکه برای خود تعیین کنند تا بتوانند در شرایط اضطراری شوهرانی را که از دادن مهریه امتناع می‌کنند، به زندان بیندازند و مهریه‌شان را از این طریق وصول کنند.

در واقع این طرح تاکید داشت که مردان تنها زمانی به زندان خواهند رفت که مهریه همسرانشان 110 سکه یا کمتر از آن باشد، به طوری که مهریه‌های بالای این رقم مشمول حمایت‌های قانونی نخواهد شد. این در شرایطی بود که با داغ شدن موضوع و استقبال گسترده مردم از این طرح همچنین عنوان شد کسانی که تا به حال به خاطر نپرداختن مهریه به زندان افتاده‌اند اگر تا میزان 110 سکه از مهریه را پرداخت کرده باشند، بلافاصله آزاد خواهند شد و به خاطر بقیه بدهکاری خود نیز مجدد به زندان بازخواهند گشت. البته فرا رسیدن روزهای پایانی سال و برگزاری انتخابات دور جدید مجلس شورای اسلامی سبب به حاشیه رانده شدن این موضوع شد، در حالی که ابهامات آن همچنان وجود داشت و منتقدان باز هم بر مواضع مخالف خود پافشاری می‌کردند. روز گذشته نیره اخوان بیطرف، نماینده مردم اصفهان در مجلس بار دیگر در گفت و گو با مهر موضوع مهریه‌های سقف دار را زنده کرد و حرف‌هایی را به میان آورد که حتی با نظر برخی دیگر از همکارانش در کمیسیون قضایی مجلس نیز یکی نبود.

نیره اخوان دیروز هم یکبار دیگر اعلام کرد که زنان می‌توانند در صورت پرداخت نشدن مهریه‌هایشان (تا سقف 110 سکه) با اعمال ماده 2 قانون محکومیت‌های مالی، شوهرانشان را به زندان بیندازند، یعنی حقی که زنان دیگری که مهریه‌های بالاتری دارند از آن محروم خواهند شد.

اخوان البته اظهارات قابل تامل دیگری را نیز بیان کرد، به طوری که طبق گفته‌های او، درست است که برای مهریه‌ها سقف 110 سکه‌ای تعیین شده، اما این هرگز به آن معنی نیست که زنان نمی‌توانند مهریه‌های بالاتر از این میزان داشته باشند.

یعنی به گفته او، قانون هیچ زنی را مجبور به داشتن مهریه‌ای مشخص نمی‌کند و آنها می‌توانند بی‌هیچ مانعی بر سر هر مبلغی با همسرانشان به توافق برسند، ولی مساله این است که زنان تنها به خاطر 110 سکه از مهریه‌شان می‌توانند مردان را راهی حبس کنند، اما آیا این موضوع شدنی و منطقی است؟ پاسخ این سوال را حتی برخی از نمایندگان مجلس نیز نمی‌دانند و همچنان با تردید به این طرح نگاه می‌کنند.

از سوی دیگر برخی تصویب نهایی این قانون را که منجر به دلخوشی بسیاری از بدهکاران مهریه از گذشته تاکنون شده، به دلیل وجود این ابهامات تقریباً غیرممکن می‌دانند.

چند ابهام مهم

اگر قرار باشد زنان در تعیین مهریه مثل گذشته تا به حال آزاد باشند، دیگر چه لزومی دارد که بحث گذاشتن سقف 110 سکه‌ای برای مهریه‌ها مطرح شود؛ این نخستین ابهام این طرح است. حالا اگر موافقان این طرح دلیل می‌آورند که علت این کار کاستن از جمعیت کیفری زندان‌هاست، باید پاسخ بدهند که چه تعداد از کسانی که مهریه همسرانشان تا 110 سکه است توان پرداخت این مبلغ را دارند و آیا واقعیت جامعه این نیست که بیشتر مردان حتی توان پرداخت یک‌دهم این میزان را هم ندارند و ممکن است بزودی به این خاطر به زندان بیفتند؟

و اما نکته بعدی که بی‌پاسخ مانده این است که اگر زنی تا مبلغ نامحدودی برای خود مهریه تعیین کند و فقط بتواند به خاطر 110 سکه آن شوهر را به زندان بیندازد، آیا منطقی‌تر نیست که از به زندان انداختن او منصرف شود و به شیوه‌های دیگر مهریه‌اش را

مطالبه کند؟ کما این که در حال حاضر نیز گفته می‌شود زنان ضمن به زندان انداختن همسرانشان می‌توانند برای گرفتن بقیه مهریه خود نیز از راه‌های حقوقی اقدام کنند.

پس ناگفته پیداست که تعیین سقف برای مهریه آن هم به این طریق نه تنها نمی‌تواند مشکل به زندان افتادن بدهکاران مهریه را حل کند، بلکه شرایط را به نوعی پیچیده‌تر از قبل نیز می‌کند. در این میان بهتر است طراحان این طرح به این ابهام نیز پاسخ دهند، در شرایطی که در متن این طرح تنها از واژه سکه استفاده کرده‌اند، تکلیف مهریه‌هایی که به صورت زمین، ملک یا پول نقد تعیین شده و ارزش مالی‌شان بیشتر از 110 سکه است، چه می‌شود؟

نیره اخوان، نماینده طراح این طرح اما برای همه این ابهامات پاسخ دارد. او در توضیح این که گفته می‌شود مهریه‌ها سقف 110 سکه‌ای دارد، اما زنان همچنان می‌توانند مهریه‌های دلخواه را برای خودشان تعیین کنند به #171;جام‌جم» می‌گوید: هدف از مطرح کردن این موضوع این است که ما مهریه را هدیه و بخشش مرد به زن می‌دانیم، برای همین معتقدیم که شرایط نباید به گونه‌ای باشد که عده‌ای از زنان برای تعیین مهریه دودوتا چهارتا کنند و برای به دست آوردن مال از این طریق نقشه بکشند و مردان را که سرمایه هر جامعه هستند به زندان بیندازند، ضمن آن که بر این باوریم که باید دست خانواده‌ها برای تعیین مهریه باز باشد تا اگر مردی تمکن مالی داشت و زنی مثلاً تقاضای 500 سکه کرد مرد این مبلغ را به او بپردازد.

اخوان برخلاف منتقدان همچنین معتقد است که تعیین سقف برای مهریه می‌تواند باعث کم شدن جمعیت زندان‌ها شود. او می‌گوید: اگر این طرح تبدیل به قانون شود از این پس مردانی که هنگام تعیین مهریه در رودبایستی قرار می‌گرفتند، می‌توانند با استناد به قانون تنها زیر بار 110 سکه بروند و در نتیجه احتمال به زندان افتادن‌شان نیز کمتر شود. البته او در پاسخ به این سوال ما که در شرایط فعلی بسیاری از مردان از پس 110 سکه نیز بر نمی‌آیند ضمن آن که حق را به ما داد، اعلام کرد که وی این طرح را زمانی ارائه کرد که قیمت سکه حدود 250 هزار تومان بوده و به وضعیت فعلی نرسیده بود. این نماینده مجلس البته برای آخرین ابهام ما پاسخ روشنی نداشت. وی در مقابل اصرار خبرنگار ما که چرا در این طرح تنها از سکه اسم برده شده و به سایر مهریه‌ها توجهی نشده، ضمن این که بیان کرد کمتر مردی ملک، زمین یا پول نقد قابل توجه برای مهر کردن دارد، توضیح داد زنان باید موضعشان در قبال مهریه این باشد که هر چه از دوست رسد نیکوست، ضمن این که اگر یک زوج با تعیین مهریه‌های سنگین همچنان خواستند خود را به چاه بیندازند، کسی جلوی آنها را نخواهد گرفت.

همه چیز خلاف قانون است

موسی قربانی، عضو سرشناس کمیسیون قضایی و حقوقی مجلس به خاطر همین ابهامات با طرح تعیین سقف برای مهریه مخالف است. وی که معتقد است به احتمال زیاد شورای نگهبان نیز با این طرح مخالفت می‌کند در گفت‌وگو با #171;جام‌جم» می‌گوید: این مصوبه به هیچ عنوان کارشناسی نیست، چون چه فرقی می‌کند مهریه مثلاً 110 سکه باشد یا 120 سکه. در هر دو حالت باید بتوان مهریه را مطالبه کرد و طلبکار که تقاضای مشروعی نیز دارد، حق دارد اجرای قانون را از سیستم قضایی بخواهد. پس این موضوع از اصل دارای اشکال است و ما به جای این که فرهنگ درست را در جامعه حاکم کنیم، سعی داریم قوانین را محدود کنیم.

قربانی ادامه می‌دهد: اشکال بعدی این طرح در این است که سعی دارد قانون را عوض کند، چون اگر ما می‌خواهیم بحث مهریه و زندان را حل کنیم، باید بدانیم که به زندان انداختن همه بدهکاران مهریه با هر مبلغی غیرقانونی است، زیرا قانون تصریح دارد که فرد معسر نباید بازداشت شود.

این عضو حقوقدان مجلس همچنین بلا تکلیف بودن مهریه‌هایی که با شیوه‌هایی به غیر از سکه تعیین می‌شود را نیز از دیگر ابهامات این طرح می‌داند و معتقد است که ارائه طرح‌های غیرکارشناسی به این شکل تنها سبب وضع قوانینی می‌شود که به بروز مشکلات بعدی می‌انجامد.

مریم خباز / گروه جامعه